

ร่างฯ สำหรับเปิดรับฟังความคิดเห็น
ระหว่างวันที่ ๑ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ

เหตุผล

โดยที่ในปัจจุบันยังไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบไว้อย่างชัดเจน ทำให้แรงงานนอกระบบซึ่งเป็นกำลังแรงงานกลุ่มใหญ่ของประเทศและเป็นกำลังสำคัญที่มีส่วนสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ไม่สามารถเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานในการทำงานหรือการประกอบอาชีพ ความปลอดภัยในการทำงาน หลักประกันทางสังคม ตลอดจนการรวมกลุ่ม รวมตัว ในการจัดตั้งองค์กรเพื่อสร้างอำนาจต่อรองให้เกิดความเป็นธรรมในการทำงาน ดังนั้นเพื่อให้แรงงานนอกระบบได้รับการส่งเสริมและพัฒนาสู่คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้แรงงานนอกระบบซึ่งเป็นกำลังแรงงานกลุ่มใหญ่ของประเทศและเป็นกำลังสำคัญที่มีส่วนสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ สามารถเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานในการทำงานหรือการประกอบอาชีพความปลอดภัยในการทำงาน หลักประกันทางสังคม ตลอดจนการรวมกลุ่ม รวมตัว ในการจัดตั้งองค์กรเพื่อสร้างอำนาจต่อรองให้เกิดความเป็นธรรมในการทำงาน ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“แรงงานนอกระบบ” หมายความว่า คนทำงานที่มีอายุตั้งแต่สิบห้าปีบริบูรณ์ขึ้นไป ซึ่งไม่ได้เป็นลูกจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน หรือไม่ได้เป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ แห่งกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม รวมถึงผู้ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด แต่มิให้หมายความรวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐและของรัฐวิสาหกิจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญหรือตามกฎหมาย

“กลุ่มแรงงานนอกระบบ” หมายความว่า แรงงานนอกระบบที่รวมกลุ่มกันตามลักษณะอาชีพและได้ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

“องค์กรแรงงานนอกระบบ” หมายความว่า กลุ่มแรงงานนอกระบบตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป ที่รวมตัวกันจัดตั้งองค์กรและที่ได้ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้จ้างทำงาน” หมายความว่า ผู้ซึ่งตกลงให้แรงงานนอกระบบดำเนินงานทั้งหมดหรือ แต่บางส่วนของงานใดเพื่อประโยชน์แก่ตนโดยจ่ายสินจ้างจากการงานที่ทำนั้น และให้หมายความรวมถึง ผู้ซึ่งใช้หรือยอมให้บุคคลอื่นดำเนินงานทั้งหมดหรือแต่บางส่วนของงานใดเพื่อแบ่งปันผลประโยชน์กัน

“ผู้ว่าจ้าง” หมายความว่า ผู้ซึ่งตกลงว่าจ้างแรงงานนอกระบบให้ดำเนินงานทั้งหมด หรือแต่บางส่วนของงานใดเพื่อประโยชน์แก่ตน โดยจะจ่ายสินจ้างตอบแทนผลสำเร็จแห่งการงานที่ทำนั้น

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีการดำเนินงานเกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบ

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ

“คณะกรรมการบริหารกองทุน” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ

“เงินค่าสมาชิก” หมายความว่า เงินที่แรงงานนอกระบบได้จ่ายเป็นค่าสมาชิกเข้ากองทุน

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต แรงงานนอกระบบแห่งชาติ

“พนักงานตรวจแรงงานนอกระบบ” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการ ตามพระราชบัญญัตินี้

“ปลัดกระทรวง” หมายความว่า ปลัดกระทรวงแรงงาน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานตรวจแรงงานนอกระบบ กับออกกฎกระทรวง ประกาศ และระเบียบ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

การแต่งตั้งพนักงานตรวจแรงงานนอกระบบ จะกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่และ เงื่อนไขในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยก็ได้

กฎกระทรวง ประกาศ และระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้ บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๕ แรงงานนอกระบบ กลุ่มแรงงานนอกระบบ หรือองค์กรแรงงานนอกระบบ ที่ทำสัญญาหรือทำการตกลงเกี่ยวกับสิทธิหรือประโยชน์กับบุคคลโดยยอมได้รับความคุ้มครองตามสัญญา หรือข้อตกลงนั้น

สิทธิหรือประโยชน์ที่แรงงานนอกระบบ กลุ่มแรงงานนอกระบบ หรือองค์กรแรงงาน นอกระบบได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายอื่น ไม่เป็นการตัดสิทธิหรือประโยชน์ที่จะได้รับการส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖ แรงงานนอกระบบมีสิทธิเข้าถึงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต และได้รับการคุ้มครองสภาพการทำงานที่ดี มีความปลอดภัยในการทำงาน โดยต้องไม่เป็นการเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศสภาพ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรมหรือความคิดเห็นทางการเมือง

มาตรา ๗ การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบจะต้องคำนึงถึงหลักการดังต่อไปนี้

(๑) การมีส่วนร่วมของแรงงานนอกระบบ กลุ่มแรงงานนอกระบบ องค์กรแรงงานนอกระบบ สถานประกอบการกิจการ ผู้ประกอบการ องค์กรนายจ้าง องค์กรลูกจ้าง องค์กรพัฒนาเอกชน ประชาสังคม ภาครัฐ หรือภาคส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๒) การรวมกลุ่ม รวมตัวจัดตั้งองค์กรแรงงานนอกระบบ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาสิทธิประโยชน์ ความคุ้มครองสร้างอำนาจต่อรองเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการจ้างงาน และพัฒนาทักษะอาชีพของแรงงานนอกระบบที่มีประโยชน์ร่วมกัน

(๓) การส่งเสริม พัฒนาทักษะ ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ สร้างรายได้

(๔) การส่งเสริม คุ้มครอง และพัฒนาให้แรงงานนอกระบบมีหลักประกันทางสังคม มีความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีสุขภาวะและคุณภาพชีวิตที่ดี

(๕) การได้รับและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ

หมวด ๒

การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ

มาตรา ๘ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ ให้อธิบดีกรมการจัดหางานมีอำนาจออกประกาศกำหนดการส่งเสริมการมีงานทำของแรงงานนอกระบบ และให้อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงานมีอำนาจออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การพัฒนาฝีมือแรงงานของแรงงานนอกระบบ

การออกประกาศตามวรรคหนึ่งอาจประกาศกำหนดให้แตกต่างกันตามลักษณะการประกอบอาชีพของแรงงานนอกระบบแต่ละประเภทก็ได้

มาตรา ๙ เพื่อประโยชน์ในการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานในการทำงานหรือการประกอบอาชีพของแรงงานนอกระบบ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดสภาพการทำงาน และความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานหรือการประกอบอาชีพ

การออกกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งอาจกำหนดให้แตกต่างกันตามลักษณะการประกอบอาชีพของแรงงานนอกระบบแต่ละประเภทก็ได้

มาตรา ๑๐ เพื่อประโยชน์ในการได้รับสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้ แรงงานนอกระบบ มีสิทธิยื่นขอขึ้นทะเบียน โดยในเขตกรุงเทพมหานครให้ยื่นต่อสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน และ ส่วนภูมิภาคให้ยื่นต่อสำนักงานแรงงานจังหวัด ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่ ปลัดกระทรวงแรงงานประกาศกำหนด

ในการรับขึ้นทะเบียนตามวรรคหนึ่งให้สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานหรือสำนักงาน แรงงานจังหวัดแล้วแต่กรณี ดำเนินการสำรวจความต้องการของแรงงานนอกระบบที่ขึ้นทะเบียน เพื่อให้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาตามความต้องการของแรงงานนอกระบบนั้น เมื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการเป็นประการใดแล้ว ให้รายงานต่อกระทรวงแรงงาน เพื่อนำข้อมูล ไปประมวลผลจัดทำรายงานประจำปีต่อไป

มาตรา ๑๑ เพื่อประโยชน์ในการเข้าถึงการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตของแรงงาน นอกระบบ ให้แรงงานนอกระบบตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป มีสิทธิยื่นขอขึ้นทะเบียนรวมกลุ่มแรงงานนอกระบบ ตามลักษณะของอาชีพ โดยกรุงเทพมหานครให้ยื่นต่อสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน และส่วนภูมิภาค ให้ยื่นต่อสำนักงานแรงงานจังหวัดที่แรงงานนอกระบบมีภูมิลำเนาหรือที่ประกอบอาชีพอยู่ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่ปลัดกระทรวงแรงงานประกาศกำหนด

มาตรา ๑๒ กลุ่มแรงงานนอกระบบตามมาตรา ๑๑ ตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไปมีสิทธิ รวมตัวกันจัดตั้งองค์กรแรงงานนอกระบบได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่ กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๓ องค์กรแรงงานนอกระบบมีสิทธิ ดังนี้

(๑) เสนอแนะความคิดเห็นต่อคณะกรรมการพิจารณาเพื่อให้หน่วยงานของรัฐ จัดให้มีการส่งเสริมและพัฒนาการประกอบอาชีพ การส่งเสริมการทำงาน การเข้าถึงแหล่งเงินทุน รวมถึง สิทธิประโยชน์ด้านอื่น ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ

(๒) เข้าถึงข้อมูลของหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องกับสิทธิ สวัสดิการ และบริการทางสังคม

(๓) เสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาเพื่อให้หน่วยงานของรัฐหรือภาคเอกชน หรือ ภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องพิจารณาให้การสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตของแรงงานนอกระบบ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(๔) สิทธิในการเสนอชื่อผู้แทนเป็นกรรมการตามมาตรา ๑๔ (๖)

(๕) สิทธิอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นกำหนดไว้

มาตรา ๑๔ กรณีตามมาตรา ๑๓ (๓) หากคณะกรรมการมอบหมายให้หน่วยงาน ของรัฐหรือภาคเอกชน หรือภาคประชาสังคมพิจารณารับไปดำเนินการ ให้หน่วยงานดังกล่าวรายงาน ความคืบหน้าและผลการดำเนินการให้คณะกรรมการทราบต่อไป

มาตรา ๑๕ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ประกาศ หรือระเบียบ แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่คณะกรรมการมีมติตามมาตรา ๑๓ (๓) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ประกาศ หรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง นำไปดำเนินการและรายงานให้คณะกรรมการ ทราบต่อไป

กรณีตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจัดทำแผนงาน โครงการ เพื่อจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบก็ได้

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่ปรากฏว่าหน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการตามที่คณะกรรมการ มอบหมายตามมาตรา ๑๓ (๓) ให้คณะกรรมการแจ้งต่อรัฐมนตรีผู้กำกับดูแลหน่วยงานนั้น เพื่อให้ ดำเนินการให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๗ ให้หน่วยงานของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องใดมีหน้าที่ ให้การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบตามอำนาจหน้าที่นั้น

มาตรา ๑๘ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ ให้เลขาธิการสำนักงานประกันสังคมมีอำนาจออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ และสนับสนุน การดำเนินการสร้างหลักประกันทางสังคมให้กับแรงงานนอกระบบ กลุ่มแรงงานนอกระบบ และองค์กร แรงงานนอกระบบ

หมวด ๓

คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบแห่งชาติ

มาตรา ๑๙ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “คนช.” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธาน กรรมการ

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวง อุตสาหกรรม ปลัดกรุงเทพมหานคร อธิบดีกรมการจัดหางาน อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน และเลขาธิการ สำนักงานประกันสังคม เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

(๔) ผู้แทนสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการ กองทุนการออมแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) และผู้แทน สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน เป็นกรรมการ

(๕) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านกฎหมาย ด้านแรงงาน หรือด้านสังคม จำนวนสามคน

(๖) กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนองค์การแรงงานนอกระบบ จำนวนสามคน ตามระเบียบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

(๗) กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้แทนจากผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องจำนวนสามคน

ให้รองปลัดกระทรวงแรงงานที่ได้รับมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ปลัดกระทรวงแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ การแต่งตั้งหรือเลือกกรรมการหรือผู้แทนตาม (๕) (๖) และ (๗) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยให้คำนึงถึงหญิงชายและเพศสภาพไม่ตรงกับเพศกำเนิด

ในกรณีที่ไม่มีกรรมการตาม (๕) (๖) หรือ (๗) หรือมีไม่ครบไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเพียงเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๒๐ กรรมการตามมาตรา ๑๙ (๕) (๖) และ (๗) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับแต่งตั้งหรือเลือกใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกันไม่ได้

เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งหรือเลือกกรรมการตามมาตรา ๑๙ (๕) (๖) และ (๗) ขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือได้รับเลือกใหม่เข้ารับหน้าที่

เมื่อกรรมการเดิมจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งหรือเลือกกรรมการประเภทเดียวกันแทนก่อนวันครบวาระไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน

ในกรณีที่กรรมการตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งหรือเลือกกรรมการประเภทเดียวกันแทนภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งกรรมการว่างลง และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งหรือเลือกดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลือของกรรมการซึ่งตนแทน

ในกรณีที่วาระของกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการแต่งตั้งหรือเลือกกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

มาตรา ๒๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการตามมาตรา ๑๙ (๕) (๖) และ (๗) พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีให้ออก เพราะขาดประชุมสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่อง หรือไม่สุจริตต่อหน้าที่

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๒๒ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการทำหน้าที่แทน ถ้ารองประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งขึ้นทำหน้าที่แทน

มติของคณะกรรมการให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๒๓ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ

(๒) เสนอแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง กฎหมาย กฎกระทรวง หรือประกาศ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบต่อคณะรัฐมนตรี

(๓) รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ และเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง และเผยแพร่ต่อสาธารณชน

(๔) ให้คำปรึกษา แนะนำ และแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องในการดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบแก่หน่วยงานของรัฐและหน่วยงานของเอกชน

(๕) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

การประชุมคณะอนุกรรมการให้นำมาตรา ๒๒ มาบังคับใช้โดยอนุโลม

มาตรา ๒๔ ให้มีคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ จังหวัด ประกอบด้วย

(๑) ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานอนุกรรมการ

(๒) เกษตรและสหกรณ์จังหวัด จัดหางานจังหวัด ท้องถิ่นจังหวัด นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ประกันสังคมจังหวัด ผู้อำนวยการสถาบันหรือสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงาน ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด พัฒนาการจังหวัด พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด เป็นอนุกรรมการโดยตำแหน่ง

(๓) ผู้แทนสภาเกษตรกรจังหวัด เป็นอนุกรรมการ

(๔) อนุกรรมการซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากผู้แทนกลุ่มแรงงานนอกระบบหรือผู้แทนองค์กรแรงงานนอกระบบจำนวนสี่คน

ให้แรงงานจังหวัดเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ และให้ข้าราชการในสำนักงานแรงงานจังหวัดจำนวนหนึ่งคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ในกรณีที่ไม่มีอนุกรรมการตาม (๔) หรือมีไม่ครบไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้คณะอนุกรรมการประกอบด้วยอนุกรรมการเพียงเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๒๕ ให้คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและแผนปฏิบัติการในการส่งเสริม ค้ำครอง และพัฒนาแรงงานนอกระบบของจังหวัด รวมทั้งนโยบายที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน

(๒) ขับเคลื่อน กำกับ ติดตาม และแก้ไขประเด็นปัญหาที่สำคัญด้านแรงงานนอกระบบของจังหวัด

(๓) เสนอประเด็นปัญหา เสนอแนะแนวทาง และรายงานผลการการดำเนินงานด้านแรงงานนอกระบบของจังหวัด ต่อคณะกรรมการ

(๔) แต่งตั้งคณะทำงาน หรือมอบหมายเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกิจของอนุกรรมการหรือเชิญหน่วยงาน องค์กร บุคคลที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมประชุมได้ตามความเหมาะสม

(๕) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๒๖ ให้นำความในมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมของคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบจังหวัดตามมาตรา ๒๔ โดยอนุโลม

มาตรา ๒๗ ให้มีสำนักงานนโยบายแรงงานนอกระบบขึ้นเป็นส่วนราชการในสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ โดยให้มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานเลขานุการและงานธุรการทั่วไปของคณะกรรมการ

(๒) ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายหรือแผนปฏิบัติการ และจัดให้มีระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

(๓) เป็นศูนย์กลางในการประสานงานและบูรณาการความร่วมมือกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนจัดระบบงาน กำกับ ติดตามการดำเนินการของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงแรงงาน เพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ประสานและสนับสนุนการทำงานร่วมกับเครือข่ายแรงงานนอกระบบ

(๕) ปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ให้สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานจัดสรรงบประมาณและบุคลากรให้เพียงพอและเหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๒๘ ให้จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบจังหวัดขึ้นในสำนักงานแรงงานจังหวัดทุกจังหวัด ทำหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ให้สำนักงานแรงงานจังหวัดจัดสรรบุคลากรทำหน้าที่เป็นพนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบให้เพียงพอและเหมาะสมกับการดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ

การจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบจังหวัดตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ปลัดกระทรวงแรงงานประกาศกำหนด

มาตรา ๒๙ ให้ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบจังหวัด มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบในเขตพื้นที่รับผิดชอบให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งอำนวยความสะดวกและประสานงานหน่วยงาน กลุ่มองค์กร และภาคประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริม ค้ำครอง และพัฒนาแรงงานนอกระบบ ตลอดจนสร้างและขยายเครือข่ายการค้ำครองแรงงานนอกระบบ

(๒) จัดทำทะเบียนข้อมูลแรงงานนอกระบบและเครือข่ายในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

(๓) ให้บริการข้อมูลข่าวสาร สร้างความรู้ความเข้าใจ ให้คำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีงานทำ การพัฒนาสมรรถนะด้านอาชีพ มาตรฐานสภาพการทำงาน มาตรฐานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานหรือการประกอบอาชีพ และส่งเสริมสนับสนุนและขยายความค้ำครองประกันสังคมแก่แรงงานนอกระบบ

(๔) รับเรื่องร้องทุกข์ ร้องเรียนของแรงงานนอกระบบ ประมวลข้อมูล และส่งต่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาให้การช่วยเหลือ

(๕) ติดตามผลการดำเนินงาน สรุปผล และรายงานผลต่อคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบจังหวัด

มาตรา ๓๐ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบให้อาสาสมัครแรงงาน ซึ่งกระทรวงแรงงานแต่งตั้งเป็นเครือข่ายในพื้นที่ และในกรุงเทพมหานคร ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยพนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ

หมวด ๔

กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ

มาตรา ๓๑ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่ง เรียกว่า “กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ” ในสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน กระทรวงแรงงาน มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนสำหรับใช้จ่ายเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ

มาตรา ๓๒ ให้กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้

(๒) เงินค่าปรับที่ได้รับจากการลงโทษผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) เงินค่าสมาชิก

(๔) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรืออุทิศให้

(๕) เงินที่ได้รับจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ

(๖) ดอกผลและผลประโยชน์ที่เกิดจากกองทุน

(๗) เงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินของกองทุนหรือที่ได้จากการจัดหารายได้

(๘) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือที่กองทุนได้รับจัดสรรจากกฎหมายอื่น

(๙) เงินหรือทรัพย์สินอื่นใดที่กองทุนได้รับไม่ว่ากรณีใด

เงินและดอกผลที่กองทุนได้รับตาม (๒) ถึง (๙) ไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๓๓ เงินและทรัพย์สินของกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) การรณรงค์ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกองทุน

(๒) ช่วยเหลือและอุดหนุนหน่วยงานของรัฐ สมาคม มูลนิธิ องค์กรเอกชน นิติบุคคล หรือบุคคลที่เสนอโครงการหรือแผนงานในการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ

(๓) ว่าจ้างสมาคม มูลนิธิ องค์กรเอกชน หรือนิติบุคคล เพื่อดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ

(๔) การบริหารกองทุน

(๕) ค่าเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นของคณะกรรมการบริหารกองทุนและคณะอนุกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา ๓๘ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

(๖) สนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงานนโยบายแรงงานนอกระบบตามความเหมาะสมเป็นรายปี

(๗) ให้แรงงานนอกระบบกู้ยืมเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพ

(๘) เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดให้มีการประกันภัยแก่แรงงานนอกระบบหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดที่คณะกรรมการบริหารกองทุนประกาศกำหนด

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด และให้นำเงินดอกผลของกองทุนมาเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตาม (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕) ได้ไม่เกินร้อยละยี่สิบห้าของเงินและทรัพย์สินของกองทุนต่อปี

ในการที่แรงงานนอกระบบจะได้รับสิทธิประโยชน์ตาม (๗) และ (๘) อาจกำหนดให้แรงงานนอกระบบจ่ายเงินค่าสมาชิกเข้ากองทุนเป็นรายปีด้วยก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่เกินสามร้อยหกสิบบาทต่อปี

มาตรา ๓๔ การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินกองทุน และการตัดหนี้เป็นสูญ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงแรงงาน

มาตรา ๓๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงแรงงาน เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสามคนซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง จากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ ด้านการเงิน เศรษฐศาสตร์ การลงทุน กฎหมาย หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารกองทุน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน เป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการบริหารกองทุนอาจแต่งตั้งข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน จำนวนไม่เกินสองคนเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๓๖ ให้นำมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมของคณะกรรมการบริหารกองทุนโดยอนุโลม

มาตรา ๓๗ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ กำกับดูแลการบริหารจัดการ และติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขของการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๓) พิจารณาอนุมัติแผนการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ

(๔) พิจารณาอนุมัติจัดสรรเงินของกองทุนเพื่อใช้จ่ายหรือว่าจ้างตามวัตถุประสงค์ของกองทุนตามมาตรา ๓๓

(๕) พิจารณาอนุมัติการจ่ายเงิน อนุมัติโครงการ กำหนดวงเงินและรายการค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบตามที่คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบจังหวัดหรือคณะกรรมการอื่นเสนอ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๖) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การใช้จ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ และการตรวจสอบภายในของกองทุนโดยความเห็นชอบของกระทรวงแรงงาน

(๗) ออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายเงินของกองทุน เพื่อใช้ตามวัตถุประสงค์ของกองทุนและการเบิกจ่ายเงินตรงในการดำเนินการดังกล่าว

(๘) กำหนดข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล การพัสดุ ตลอดจนการกำหนดค่าตอบแทนสิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการต่าง ๆ ของผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้างของกองทุน

การดำเนินการตาม (๕) คณะกรรมการบริหารกองทุนอาจมอบหมายให้คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบจังหวัดปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งแทนได้

มาตรา ๓๘ คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนมอบหมายได้

การประชุมคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งให้นำมาตรา ๒๒ มาบังคับใช้โดยอนุโลม

มาตรา ๓๙ ให้จัดตั้งสำนักงานบริหารกองทุน เป็นหน่วยงานภายในสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการบริหารกองทุน และจัดทำบัญชีของกองทุนให้เป็นไปตามระบบการบัญชีอย่างถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป และให้ส่งผู้สอบบัญชีภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณตามกฎหมายว่าด้วยการงบประมาณ

มาตรา ๔๐ ให้ประธานกรรมการบริหารกองทุนแต่งตั้งข้าราชการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานประเภทอำนวยการระดับต้นขึ้นไป จำนวนหนึ่งคนเป็นผู้อำนวยการสำนักงานบริหารกองทุน ทำหน้าที่บริหารกองทุน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน โดยให้คำนึงถึงลักษณะการดำเนินงานของกองทุน ความรับผิดชอบ ความประหยัด และความคุ้มค่า ทั้งนี้ ตามมาตรฐานที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนด

มาตรา ๔๑ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีอิสระที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุน

มาตรา ๔๒ ให้ผู้สอบบัญชีรายงานผลการสอบบัญชีต่อคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ และให้สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานเผยแพร่งบการเงินที่ผู้สอบบัญชีรับรองแล้วภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีรับทราบ

หมวด ๕
การยื่นคำร้องและการพิจารณาคำร้อง

มาตรา ๔๓ ในกรณีที่มีการว่าจ้างแรงงานนอกระบบและผู้ว่าจ้างหรือผู้จ้างทำงานไม่จ่ายเงิน หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้แก่แรงงานนอกระบบ โดยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙ แรงงานนอกระบบอาจยื่นคำร้องต่อพนักงานตรวจแรงงานนอกระบบแห่งท้องที่ที่แรงงานนอกระบบอยู่หรือที่ผู้ว่าจ้างหรือผู้ว่าจ้างหรือผู้จ้างทำงานมีภูมิลำเนาอยู่ตามแบบที่ปลัดกระทรวงประกาศกำหนด หากแรงงานนอกระบบถึงแก่ความตายก่อนการยื่นคำร้องหรือระหว่างการพิจารณาคำร้องให้ทายาทของผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อพนักงานตรวจแรงงานนอกระบบหรือดำเนินการต่อไปตามหมวดนี้

มาตรา ๔๔ เมื่อมีการยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๓ ให้พนักงานตรวจแรงงานนอกระบบสอบสวนข้อเท็จจริงและมีคำสั่งภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้อง

ในกรณีที่มีความจำเป็นไม่อาจมีคำสั่งภายในเวลาตามวรรคหนึ่งได้ ให้พนักงานตรวจแรงงานนอกระบบขอขยายเวลาต่อปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายพร้อมด้วยเหตุผล และปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายอาจพิจารณาอนุญาตได้ตามที่เห็นสมควร แต่ต้องมีระยะเวลาไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดตามวรรคหนึ่ง

เมื่อพนักงานตรวจแรงงานนอกระบบสอบสวนคำร้องตามมาตรา ๔๓ แล้วปรากฏว่าแรงงานนอกระบบหรือทายาทมีสิทธิได้รับเงินหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดอย่างหนึ่งอย่างใดที่ผู้ว่าจ้างหรือผู้จ้างทำงานมีหน้าที่ต้องจ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานตรวจแรงงานนอกระบบมีคำสั่งให้ผู้ว่าจ้างหรือผู้จ้างทำงานจ่ายเงิน หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดดังกล่าวตามแบบที่ปลัดกระทรวงประกาศกำหนดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบหรือถือว่าได้ทราบคำสั่ง พร้อมกับแจ้งให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินทราบ

ให้ผู้ว่าจ้างหรือผู้จ้างทำงานจ่ายเงิน หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงิน หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดตามวรรคสาม ณ สถานที่ทำงานของแรงงานนอกระบบ หากผู้มีสิทธิได้รับเงิน หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดร้องขอให้จ่ายเงิน หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด ณ สำนักงานของพนักงานตรวจแรงงานนอกระบบ หรือสถานที่อื่นตามที่ตกลงกัน ให้พนักงานตรวจแรงงานนอกระบบมีอำนาจสั่งให้จ่ายเงิน หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด ณ สถานที่ตามที่ร้องขอได้

ในกรณีที่พนักงานตรวจแรงงานนอกระบบเห็นว่า ผู้ยื่นคำร้องไม่มีสิทธิได้รับเงินหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดจากผู้ว่าจ้างหรือผู้จ้างทำงานให้พนักงานตรวจแรงงานนอกระบบมีคำสั่งและแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำร้องและผู้ว่าจ้างหรือผู้จ้างทำงานทราบ

มาตรา ๔๕ เมื่อพนักงานตรวจแรงงานนอกระบบได้มีคำสั่งตามมาตรา ๔๔ แล้วถ้าผู้ยื่นคำร้องหรือผู้ว่าจ้างหรือผู้จ้างทำงานไม่เห็นด้วยกับคำสั่งนั้นให้นำคดีไปสู่ศาลได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบหรือถือว่าได้ทราบคำสั่ง

ในกรณีที่ผู้ยื่นคำร้องหรือผู้ว่าจ้างหรือผู้จ้างทำงานไม่นำคดีไปสู่ศาลภายในกำหนดให้คำสั่งนั้นเป็นที่สุด

ในกรณีที่ผู้ว่าจ้างหรือผู้จ้างทำงานเป็นฝ่ายนำคดีไปสู่ศาล ผู้ว่าจ้างหรือผู้จ้างทำงานต้องวางเงินต่อศาลตามจำนวนที่ถึงกำหนดจ่ายตามคำสั่งนั้น จึงจะฟ้องคดีได้

เมื่อคดีถึงที่สุดและผู้ว่าจ้างหรือผู้จ้างทำงานมีหน้าที่ต้องจ่ายเงิน หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดจำนวนใดให้แก่ผู้ยื่นคำร้องให้ศาลมีอำนาจจ่ายเงินที่ผู้ว่าจ้างหรือผู้จ้างทำงานวางไว้ต่อศาลให้แก่ผู้ยื่นคำร้องได้

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่ผู้ว่าจ้างหรือผู้จ้างทำงานปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจแรงงานนอกระบบตามมาตรา ๔๔ ภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลแล้ว การดำเนินคดีอาญาต่อผู้ว่าจ้างหรือผู้จ้างทำงานให้เป็นอันระงับไป

หมวด ๖

พนักงานตรวจแรงงานนอกระบบ

มาตรา ๔๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานตรวจแรงงานนอกระบบมีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ทำงานของแรงงานนอกระบบ หรือสำนักงานของผู้ว่าจ้าง ผู้จ้างทำงาน หรือผู้ส่งมอบงาน หรือสถานประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบในเวลาทำงาน เพื่อตรวจสอบสภาพการทำงานของแรงงานนอกระบบ สอบถามข้อเท็จจริง ถ่ายภาพ ถ่ายสำเนาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน เก็บตัวอย่างวัสดุหรือผลิตภัณฑ์เพื่อวิเคราะห์เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน และกระทำการอย่างอื่นเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในอันที่จะปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกผู้ว่าจ้าง ผู้จ้างทำงาน ผู้ส่งมอบงาน เจ้าของสถานประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบ หรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือให้ส่งสิ่งของหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา

(๓) มีคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ว่าจ้าง ผู้จ้างทำงาน ผู้ส่งมอบงาน เจ้าของสถานประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบ หรือแรงงานนอกระบบปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๘ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ของพนักงานตรวจแรงงานนอกระบบตามมาตรา ๔๗ (๑) ให้พนักงานตรวจแรงงานนอกระบบแสดงบัตรประจำตัวต่อแรงงานนอกระบบ ผู้ว่าจ้าง ผู้จ้างทำงาน ผู้ส่งมอบงาน เจ้าของสถานประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบ หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง และให้ผู้ว่าจ้าง ผู้จ้างทำงาน ผู้ส่งมอบงาน เจ้าของสถานประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบ หรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกและไม่ขัดขวางการปฏิบัติการตามหน้าที่ของพนักงานตรวจแรงงานนอกระบบ

บัตรประจำตัวพนักงานตรวจแรงงานนอกระบบให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๔๙ คำสั่งของพนักงานตรวจแรงงานนอกระบบตามมาตรา ๔๗ (๓) ให้อุทธรณ์ต่อปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดในคำสั่ง และให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายพิจารณาคำอุทธรณ์และแจ้งผู้อุทธรณ์โดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ คำวินิจฉัยของปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายดังกล่าวให้เป็นที่ที่สุด

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งย่อมไม่เป็นการทุเลาการปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจแรงงานนอกระบบ เว้นแต่ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น หรือมีการวางหลักประกันตามที่ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายกำหนด

ในกรณีที่ผู้ว่าจ้าง ผู้จ้างทำงาน ผู้ส่งมอบงาน เจ้าของสถานประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบ หรือแรงงานนอกระบบได้ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจแรงงานนอกระบบ ตามมาตรา ๔๗ (๓) หรือได้ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมาย ตามวรรคหนึ่งภายในระยะเวลาที่กำหนด การดำเนินคดีอาญาต่อผู้ว่าจ้าง ผู้จ้างทำงาน เจ้าของสถานประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบ หรือแรงงานนอกระบบให้เป็นอันระงับไป

มาตรา ๕๐ ในการตรวจสถานที่ทำงานของแรงงานนอกระบบ สำนักงานของผู้ว่าจ้าง หรือผู้จ้างทำงาน หรือสถานประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบ ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายอาจจัดให้แพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ หรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเข้าไป ในสถานที่ดังกล่าวเพื่อให้ความคิดเห็น หรือช่วยเหลือแก่พนักงานตรวจแรงงานนอกระบบ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ผู้ว่าจ้าง ผู้จ้างทำงานหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกและไม่ขัดขวาง การปฏิบัติการตามหน้าที่ของแพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ หรือผู้เชี่ยวชาญตามวรรคหนึ่ง

หมวด ๗ การส่งหนังสือ

มาตรา ๕๑ ในการส่งคำสั่งหรือหนังสือของปลัดกระทรวงหรือพนักงานตรวจแรงงานนอกระบบซึ่งสั่งการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือพนักงานตรวจแรงงานนอกระบบจะนำไปส่งเองหรือให้เจ้าหน้าที่นำไปส่ง ณ ภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ หรือสถานที่ทำงานของแรงงานนอกระบบ หรือสำนักงานของผู้ว่าจ้างหรือผู้จ้างทำงาน หรือสถานประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบในเวลาทำการ ถ้าไม่พบแรงงานนอกระบบ ผู้ว่าจ้าง หรือผู้จ้างทำงาน หรือเจ้าของสถานประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบ ณ ภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ หรือสำนักงานของผู้ว่าจ้างหรือผู้จ้างทำงาน หรือสถานประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบ หรือพบแรงงานนอกระบบ ผู้ว่าจ้างหรือผู้จ้างทำงาน หรือเจ้าของสถานประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบ แต่แรงงานนอกระบบ ผู้ว่าจ้างหรือผู้จ้างทำงาน หรือเจ้าของสถานประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบ ปฏิเสธไม่ยอมรับ จะส่งให้แก่บุคคลใดซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วและอยู่หรือทำงานในบ้านหรือสำนักงานที่ปรากฏว่าเป็นของแรงงานนอกระบบ ผู้ว่าจ้างหรือผู้จ้างทำงาน หรือเจ้าของสถานประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบนั้นก็ได้ เมื่อได้ดำเนินการดังกล่าวแล้ว ให้ถือว่าแรงงานนอกระบบ ผู้ว่าจ้างหรือผู้จ้างทำงาน หรือเจ้าของสถานประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบ ได้รับคำสั่งหรือหนังสือของปลัดกระทรวงหรือพนักงานตรวจแรงงานนอกระบบนั้นแล้ว

ถ้าการส่งตามวรรคหนึ่งไม่สามารถกระทำได้ ให้ส่งโดยปิดคำสั่งหรือหนังสือของ ปลัดกระทรวงหรือพนักงานตรวจแรงงานนอกระบบในที่ซึ่งเห็นได้ง่าย ณ สำนักงานของผู้ว่าจ้าง หรือผู้จ้างทำงาน สถานที่ทำงานของแรงงานนอกระบบ ภูมิภาคหรือถิ่นที่อยู่ของแรงงานนอกระบบ ผู้ว่าจ้างหรือผู้จ้างทำงาน หรือเจ้าของสถานประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบ เมื่อได้ ดำเนินการดังกล่าว และเวลาได้ล่วงพ้นไปไม่น้อยกว่าสิบห้าวันแล้ว ให้ถือว่าแรงงานนอกระบบ ผู้ว่าจ้าง หรือผู้จ้างทำงาน หรือเจ้าของสถานประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบ ได้รับคำสั่ง หรือหนังสือของปลัดกระทรวงหรือพนักงานตรวจแรงงานนอกระบบนั้นแล้ว

หมวด ๘ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๒ ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวก ไม่ตอบหนังสือสอบถาม ไม่ชี้แจงข้อเท็จจริง ไม่ส่งสิ่งของหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง ขัดขวางหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจแรงงานนอกระบบ ตามมาตรา ๔๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๓ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙ ในส่วนเกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงาน นอกระบบ สภาพการทำงานและความปลอดภัยในการทำงานหรือการประกอบอาชีพ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งพนักงานตรวจแรงงานนอกระบบที่สั่งตามมาตรา ๔๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๕ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าเจ้าพนักงานดังต่อไปนี้ เห็นว่า ผู้กระทำความผิดไม่ควรได้รับโทษจำคุกหรือไม่ควรถูกฟ้องร้อง ให้มีอำนาจเปรียบเทียบ ดังนี้

(๑) ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมาย สำหรับความผิดที่เกิดขึ้น ในกรุงเทพมหานคร

(๒) ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย สำหรับความผิด ที่เกิดขึ้นในจังหวัดอื่น

ในกรณีที่มีการสอบสวนถ้าพนักงานสอบสวนพบว่าบุคคลใดกระทำความผิด ที่เจ้าพนักงานมีอำนาจเปรียบเทียบได้ตามวรรคหนึ่งและบุคคลนั้นยินยอมให้เปรียบเทียบ ให้พนักงาน สอบสวนส่งเรื่องให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่บุคคลนั้น แสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ

เมื่อผู้กระทำความผิดได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่ วันที่มีการเปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ยินยอมให้เปรียบเทียบหรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับ ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสาม ให้ดำเนินคดีต่อไป

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๖ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่ง ตามมาตรา ๑๙ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้ง กรรมการตามมาตรา ๑๙ (๕) (๖) และ (๗) ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ

มาตรา ๕๗ ในวาระเริ่มแรก หากไม่มีผู้แทนกลุ่มแรงงานนอกระบบหรือองค์กรแรงงาน นอกระบบ หรือมีผู้แทนไม่ครบตามจำนวนตามมาตรา ๒๔ (๔) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากผู้แทน แรงงานนอกระบบ

มาตรา ๕๘ ให้ศูนย์ประสานงานและสนับสนุนเครือข่ายแรงงานนอกระบบจังหวัด ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศใช้บังคับ ทำหน้าที่ศูนย์ส่งเสริมและ พัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการจัดตั้ง ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบจังหวัดตามมาตรา ๒๘

มาตรา ๕๙ ในระยะเริ่มแรกให้กองบริหารการคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ทำหน้าที่สำนักงานบริหารกองทุนไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการจัดตั้งสำนักงานบริหารกองทุนตามมาตรา ๓๙ และให้ผู้อำนวยการกองบริหารการคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการ สำนักงานบริหารกองทุน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้อำนวยการสำนักงานบริหารกองทุนตามมาตรา ๔๐

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

**ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ร่าง พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ พ.ศ.**

.....

๑. สภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหา

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๐ กำหนดให้บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพ และมาตรา ๗๕ รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามารถในการทำงานอย่างเหมาะสมกับศักยภาพและวัยและให้มีงานทำ และพึงคุ้มครองผู้ใช้แรงงานให้ได้รับความปลอดภัยและมีสุขอนามัยที่ดีในการทำงาน ได้รับรายได้ สวัสดิการ การประกันสังคม และสิทธิประโยชน์อื่นที่เหมาะสมแก่การดำรงชีพ และพึงจัดให้มีและส่งเสริมการออมเพื่อการดำรงชีพเมื่อพ้นวัยทำงาน และได้มอบอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารและคุ้มครองแรงงาน พัฒนาฝีมือแรงงาน ส่งเสริมให้ประชาชนมีงานทำให้กระทรวงแรงงาน ตามพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งในอดีตที่ผ่านมารัฐบาลและกระทรวงแรงงาน เน้นการดูแล “แรงงานในระบบ” แต่การแข่งขันอย่างรุนแรงภายใต้ระบบเศรษฐกิจเสรีนิยมใหม่ ทำให้รูปแบบการดำเนินงานเศรษฐกิจมีการปรับตัว เกิดรูปแบบการจ้างแรงงานแบบใหม่ การเหมาช่วง จึงส่งผลให้แรงงานนอกระบบมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเกินครึ่งหนึ่งของกำลังแรงงานทั้งประเทศ ทั้งที่แรงงานนอกระบบ เป็นกำลังแรงงานกลุ่มใหญ่ของประเทศ เป็นผู้มีส่วนสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ แต่ไม่สามารถเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานในการทำงานหรือการประกอบอาชีพ ความปลอดภัยในการทำงาน หลักประกันทางสังคม ตลอดจนการรวมกลุ่ม รวมตัว ในการจัดตั้งองค์กรเพื่อสร้างอำนาจต่อรองให้เกิดความเป็นธรรมในการทำงาน

๒. ความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมาย

ปัจจุบันยังไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบไว้อย่างชัดเจน ทำให้แรงงานนอกระบบซึ่งเป็นกำลังแรงงานกลุ่มใหญ่ของประเทศและเป็นกำลังสำคัญที่มีส่วนสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ไม่สามารถเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานในการทำงานหรือการประกอบอาชีพ ความปลอดภัยในการทำงาน หลักประกันทางสังคม ตลอดจนการรวมกลุ่ม รวมตัว ในการจัดตั้งองค์กรเพื่อสร้างอำนาจต่อรองให้เกิดความเป็นธรรมในการทำงาน ดังนั้นเพื่อให้แรงงานนอกระบบ ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาสู่คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๓. หลักการอันเป็นสาระสำคัญของกฎหมายที่จะตราขึ้น

โดยหลักการสำคัญ คือ การทำให้แรงงานนอกระบบเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ มีความปลอดภัยในการทำงาน มีหลักประกันทางสังคม มีการรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นองค์กร ได้รับการส่งเสริม คุ้มครองและพัฒนาสู่คุณภาพชีวิตที่ดี ดังนี้

๓.๑ มีคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบแห่งชาติ/คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบจังหวัด เพื่อขับเคลื่อนงานในระดับพื้นที่ รวมทั้งให้จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบจังหวัดขึ้นในสำนักงานแรงงานจังหวัดทุกจังหวัด

๓.๒ สามารถออกประกาศกำหนดการส่งเสริมการมีงานทำ มาตรฐานอาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านอาชีพ และหลักเกณฑ์/มาตรการในการสร้างหลักประกันทางสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบ

๓.๓ สามารถออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดมาตรฐานรายได้ขั้นต่ำ เวลาการทำงาน วันหยุด สภาพการทำงานอื่นๆ ตลอดจนมาตรฐานความปลอดภัยในการทำงาน

๓.๔ แรงงานนอกระบบมีสิทธิยื่นขอขึ้นทะเบียนกับกระทรวงแรงงานเพื่อรับสิทธิประโยชน์ต่างๆ ตามกฎหมาย รวมทั้งสามารถรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มอาชีพ และองค์กรแรงงานนอกระบบ

๓.๕ มีกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงาน

๓.๖ มีการแต่งตั้งพนักงานตรวจแรงงานนอกระบบเพื่อตรวจคุ้มครองแรงงานนอกระบบให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

๔. ทั้งนี้ ได้แนบร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ พ.ศ. มาพร้อมนี้

(ร่าง) พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ พ.ศ.	ความคิดเห็น
หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งพนักงาน ตรวจแรงงานนอกระบบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน หกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ ฯลฯ

๓. ความเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สาระสำคัญ ร่าง พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ พ.ศ.

วัตถุประสงค์

- ส่งเสริมคุ้มครอง และพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ
- ส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิพื้นฐานในการประกอบอาชีพ
- สร้างการมีส่วนร่วม/ส่งเสริมการรวมกลุ่ม/สร้างความเข้มแข็งเครือข่าย

นิยาม : แรงงานนอกระบบ

- อายุ 15 ปีบริบูรณ์
- ไม่เป็นลูกจ้างตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน
- ไม่เป็นผู้ประกันตนมาตรา 33 ตามกฎหมายประกันสังคม

กลไกการขับเคลื่อน

- คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบแห่งชาติ (คนช.)
- คณะกรรมการระดับจังหวัด (ผวจ. เป็นประธาน) ขับเคลื่อนโดยแรงงานจังหวัด
- สำนักงานนโยบายแรงงานนอกระบบ
- ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบจังหวัด
- พนักงานตรวจแรงงานนอกระบบ
- พนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ
- อาสาสมัครแรงงาน (อสร.)

พ.ร.บ. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ พ.ศ.

กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ

ที่มาของเงินกองทุน

- ทุนประเดิม 50 ล้านบาท
- เงินค่าสมาชิก ไม่เกิน 360 บาท/ปี/คน
- เงินค่าปรับ 5 ล้านบาท/ปี
- เงินที่ได้รับจัดสรรจากกฎหมายอื่น

สิทธิประโยชน์

- เงินกู้ยืม
- ประกันภัยกลุ่ม
- อุดหนุนหน่วยงานที่เสนอโครงการ
- จ้างสมาคม/มูลนิธิส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ

ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิต

- การขึ้นทะเบียน/สำรวจความต้องการ
- การรวมกลุ่มแรงงานนอกระบบ
- การจัดตั้งองค์กรแรงงานนอกระบบ
- สร้างอาชีพ/รายได้
- พัฒนาทักษะฝีมือ
- เข้าถึงบริการ/ข้อมูลข่าวสาร

ฯลฯ

ให้ความคุ้มครอง

- กำหนดสภาพการทำงาน
- กำหนดมาตรฐานอาชีพ
- มาตรฐานความปลอดภัย
- หลักประกันทางสังคม
- รายได้ขั้นต่ำ
- ช่องทางร้องทุกข์/ร้องเรียน
- การตรวจคุ้มครองแรงงานนอกระบบ

ฯลฯ

บทกำหนดโทษ

- ผ่าฝืน/ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งพนักงานตรวจแรงงานนอกระบบ ปรับไม่เกิน 2,000 บาท จำคุกไม่เกิน 1 เดือน
- ผ่าฝืน/ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเกี่ยวกับสภาพการทำงาน/ความปลอดภัยในการทำงาน ปรับไม่เกิน 100,000 บาท จำคุกไม่เกิน 6 เดือน